

Statens vegvesen

FERDE AS
Postboks 2623 Møhlenpris

5836 BERGEN

Behandlende enhet:	Saksbehandler/telefon:	Vår referanse:	Deres referanse:	Vår dato:
Vegdirektoratet	Jan-Tore Knudsen / 47702040	20/39996-12	FERDE03410	20.03.2023

Takstvedtak – justering av takstene for rv 13 Ryfast

Vi viser til takstsøknad datert 10. mars 2023 fra Ferde AS om justering av takstene for rv 13 Ryfast. Ferde AS har evaluert inntektsutviklingen etter 1–2 års drift i Ryfast, og mener det er nødvendig å øke takstene for å kunne nedbetale prosjektet som forutsatt. Inntektene er vesentlig lavere enn lagt til grunn ved stortingsbehandlingen av prosjektet, hvilket kan medføre at garantistene blir skadelidende.

Prosjektet rv 13 Ryfast ble lagt fram for Stortinget gjennom behandlingen av Prop. 109 S (2011–2012) og Prop. 44 S (2019–2020) Forslag til takst- og rabattsystem for prosjekt rv 13 Ryfylkesambandet (Ryfast) i Rogaland. Gjennom Prop. 44 S (2019–2020) ble det bestemt å starte opp i en prøveperiode med lavere takstnivå enn opprinnelig foreslått i Prop. 109 S (2011–2012). Dersom prognosene i gjennomgangen av økonomien etter 1–2 års drift viste nedbetalingstid over 20 år, skulle takstene settes opp igjen.

Innkrevningen startet 1. februar 2021 gjennom takstvedtak datert 27. februar 2020 (sak 20/39996-1). Det er forutsatt at takstene prisjusteres i samsvar med konsumprisindeksen, og første prisjustering ble foretatt i 2022 gjennom takstvedtak i sak 20/39996-10, som er gjeldende takstvedtak.

Lokalpolitisk høring

Ferde AS har hatt forslag til takstøkning på lokalpolitisk høring med to alternativer. Alternativ 1 er å øke grunntakstene med 10 pst. og redusere rabatten for nullutslippskjøretøy i takstgruppe 1 fra 50 til 30 pst. Alternativ 2 er å øke grunntakstene med 15 pst. og beholde dagens rabattordning. Begge alternativer forventes å gi om lag 20 års nedbetalings- tid på bompengelånet.

Postadresse
Statens vegvesen
Vegdirektoratet
Postboks 1010 Nordre Ål
2605 LILLEHAMMER

Telefon: 22 07 30 00
firmapost@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Brynsengfare 6A
0667 OSLO

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Fakturamottak DFØ
Postboks 4710 Torgarden
7468 Trondheim

Ferde AS anbefaler alternativ 1 i takstsøknaden til Vegdirektoratet, men ber direktoratet avgjøre valg av rabattsats for nullutslippskjøretøy da det er ulikt syn på dette i lokalpolitisk behandling og uklart hvilke vedtak som skal tillegges mest vekt.

Garantistene Rogaland fylkeskommune og Stavanger kommune ber i sine vedtak Ferde AS søke Vegdirektoratet om å endre takstene for nullutslippskjøretøy i takstgruppe 1 fra 50 til 70 pst. av ordinær takst etter brikkerabatt. Garantistene ber dermed om at alternativ 1 legges til grunn.

Strand kommune, som har bomstasjon i Ryfylketunnelen, ber i sitt vedtak staten øke sitt bidrag for å kompensere tapte inntekter i Ryfast, og om at elbilrabatten beholdes på dagens nivå og gradvis reduseres fra 2024 i mindre steg.

Vegdirektoratets vurdering

Vegdirektoratet viser til at for strekningsvise prosjekter som Ryfast er det normalt garantistene for bompengelånet som skal høres når det gjøres takstendringer i driftsperioden for å oppnå gjennomsnittstakst og andre endringer med betydning for økonomien. Dette fordi garantistene er økonomisk ansvarlig for bompengeselskapet lån. Denne saken er i utgangspunktet et slikt eksempel, med forslag om takstøkning for å oppnå gjennomsnittstakst etter evaluering av økonomien etter 1–2 års drift. For strekningsvise prosjekter kan prisjustering av takstene etter konsumprisindeksen skjer uten høring da lokalpolitiske myndigheter allerede har sluttet seg til dette i tidligere behandling av saken.

Samtidig med takstøkning har Ferde AS anbefalt endring av rabatt for nullutslippskjøretøy fra 50 til 30 pst. for takstgruppe 1, som gir lavere økning i grunntakstene. Samferdselsdepartementet har nylig åpnet for dette dersom det er vedtatt av lokale myndigheter. I saker om endring av rabatt for nullutslippskjøretøy mener Vegdirektoratet dette må bety at kommuner som har bomstasjoner også skal høres, slik som Strand kommune.

I høringen er det framkommet at det er ulikt syn på reduksjon av rabatt for nullutslippskjøretøy mellom garantistene og Strand kommune. Med basis i garantistene Rogaland fylkeskommune og Stavanger kommune sine vedtak legger Vegdirektoratet til grunn at det er lokalpolitisk tilslutning til å øke grunntakstene, slik at gjennomsnittstakst opprettholdes. Når det gjelder rabatt for nullutslippskjøretøy mener Vegdirektoratet at Strand kommune sitt syn om å beholde dagens rabattordning må tillegges avgjørende vekt, selv om Rogaland fylkeskommune og Stavanger kommune går inn for lavere rabatt.

På denne bakgrunn fatter Vegdirektoratet takstvedtak med basis i alternativ 2, med økning i grunntakstene på 15 pst. og ingen endring i rabattordningen.

Vegdirektoratet viser til at rv 13 Ryfast er kvalifisert for statens årlige tilskuddsordning for 10 pst. nedsettelse av bompengeretakstene. Dersom lokale myndigheter ønsker tilskudd fra staten ut over gjeldende tilskuddsordning, må dette tas opp i annen sammenheng med politiske myndigheter enn i forbindelse med Vegdirektoratets takstvedtak.

Takster

I styringen av økonomien i prosjektet er det gjennomsnittstakstene fastsatt ved stortingsbehandlingen av Prop. 109 S (2011–2012) som gjelder, men for prøveordningsperioden er det i Prop. 44 S (2019–2020) ved oppstart lagt til grunn en gjennomsnittstakst på 112 kr i Ryfylketunnelen og 21 kr i Hundvågtunnelen. Takstene er i 2020-kr.

Omregnet til 2023-kr (februar) utgjør dette hhv. 126,4 2023-kr og 23,7 2023-kr med 12,45 pst. prisvekst. Uten dagens tilskuddsordning for reduserte bompenger blir gjennomsnittstaksten 140,4 2023-kr i Ryfylketunnelen og 26,3 2023-kr i Hundvågtunnelen. Tabell 1 viser ordinære takster uten tilskudd i 2023-kr:

Tabell 1: Ordinære bompengeretakster uten tilskudd i 2023-kr

	Takstgruppe 1	Takstgruppe 2
Ryfylketunnelen	kr 191	kr 569
Hundvågtunnelen	kr 38	kr 103

Tilskuddsordning for reduserte bompengeretakster

Prosjektet rv 13 Ryfast er kvalifisert til å få tilskudd for reduserte bompengeretakster. Tilskuddsbeløpet gis årlig i innkrevingsperioden med forbehold om Stortingets bevilgninger til ordningen. Med grunnlag i tilskuddsordningen godkjenner Vegdirektoratet følgende takst- og rabattopplegg for rv 13 Ryfast i 2023-kr:

Tabell 2: Reduserte bompengeretakster inkl. tilskudd i 2023-kr

	Takstgruppe 1	Takstgruppe 2
Ryfylketunnelen	kr 171	kr 513
Hundvågtunnelen	kr 35	kr 93

Rabatt- og fritaksordningene gjelder som tidligere fastsatt.

Takstvedtaket skal annonseres senest 4–6 uker før endringene skjer. I annonseteksten skal det orienteres om at det er mulig å klage på takstvedtaket, og at Samferdselsdepartementet er klageinstans.

Brukerfinansiering

Med hilsen

Åge K. Jensen
avdelingsdirektør

Jan-Tore Knudsen

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Kopi

SAMFERDSELSDEPARTEMENTET, Postboks 8010 DEP, 0030 OSLO